

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
reactie Motie Uitwerking relatie amateurkunstverenigingen en kernvoorzieningen	3662682		12 december 2023

Geachte leden van de raad,

Op 29 september 2021 heeft de gemeenteraad de Kunst- en Cultuurvisie 2021-2024 vastgesteld. Aanvullend hierop heeft u op die datum ook de motie "Uitwerking relatie amateurverenigingen en kernvoorzieningen" aangenomen. De strekking van de motie was de wens om de sterkere samenwerking tussen amateurkunstverenigingen, kernvoorzieningen en gemeente verder uit te werken; en hierbij de toegevoegde waarde van kernvoorzieningen en gemeente te betrekken op facilitair, organisatorisch en bestuurlijk en vakinhoudelijk gebied.

Een reactie op de motie heeft op zich laten wachten, omdat het culturele veld (zowel amateur als professioneel) door Corona grote moeite heeft gehad om overeind te blijven. Een sterkere samenwerking stimuleren tussen de partijen was in deze periode een stap te ver. Ondertussen is gebleken, dat het veld de pandemie grotendeels goed heeft doorstaan en dat samenwerking van grote toegevoegde waarde is. We zien dat de verenigingen de draad na Corona weer oppakken, ledenaantallen trekken mondjesmaat weer aan; zij kunnen weer mooie concerten, uitvoeringen en exposities organiseren. De gemeente heeft structurele middelen om hen daarin te helpen. Ook de kernvoorzieningen hebben hun programmering weer op kunnen pakken; bovendien hebben ze de al bestaande samenwerking met het amateurkunstveld kunnen voortzetten en verder uitbreiden. Met deze brief geven wij inzicht in hoe de sterkere samenwerking tussen de partijen vorm heeft gekregen. Daarmee voldoen wij aan de inhoud en strekking van de motie.

Kunst- en cultuurnota 2021-2024

In de Kunst- en Cultuurnota is de visie op het gemeentelijk cultuurbeleid vastgelegd met de uitwerking hoe we daar uitvoering aan willen geven. De drie programmalijnen gaan uit van 1) het versterken van de culturele infrastructuur, 2) het bevorderen van deelname aan kunst en cultuur en 3) ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Zowel de culturele kernvoorzieningen als het amateurkunstveld maken langjarig deel uit van het kunst- en cultuurbeleid. De kernvoorzieningen zorgen voor continuïteit in het culturele veld, de verenigingen zijn het cement in de samenleving. Zij kunnen daarmee ook een rol spelen in de opgaven in het sociaal domein.

Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur

Kunst en cultuur verrijken ons leven en dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling. Kennismaking en actieve deelname zijn cruciaal bij het vergroten van ons cultureel bewustzijn. In programmalijn 2 zetten we daarom in op de leven-lang-leren-lijn: van cultuureducatie in het basisonderwijs via kennismakingsaanbod in de vrijetijd naar verdiepingsmogelijkheden om jezelf te blijven verbeteren bij instellingen als Oyfo of bij een van de vele verenigingen. Voor zowel actieve als passieve cultuurdeelname (lees: bezoek van activiteiten) zijn talloze mogelijkheden te vinden in de stad.

Culturele Kernvoorzieningen

De culturele kernvoorzieningen Bibliotheek Hengelo, Schouwburg Hengelo, Poppodium Metropool en Oyfo (Kunstenschool - Techniekmuseum – Kunstpodium) maken langjarig deel uit van het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente. Met hun brede programma wordt zowel cultuurbezoek

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

als actieve cultuurdeelname gewaarborgd. Bovendien dragen zij ook bij aan de opgaven in het sociaal domein, met bijvoorbeeld activiteiten op het gebied van cultuureducatie, leesbevordering en laaggeletterdheid, intermediair zijn voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur Hengelo-Borne etc.

Amateurkunstverenigingen

In Hengelo zijn tientallen verenigingen en initiatieven actief op het gebied van amateurkunst, van grote muziekverenigingen, koren en revuegezelschappen tot kleine(re) dans- en theatergroepen, beeldende-, fotografen- en literatuurorganisaties en verschillende bands en bandjes. Deze diverse groepen hebben meerdere dingen gemeen: ze bestaan uit een verzameling van mensen met eenzelfde passie, ze fungeren als sociale eenheid voor ontmoeten en er is een mate van en vraag naar talentontwikkeling. Het veld is ook in beweging. In de loop der jaren zijn verenigingen opgehouden te bestaan en andere erbij gekomen; en er ontstaan ook nieuwe initiatieven voor talentontwikkeling – denk bijvoorbeeld aan de broedplaatsen Oogst, Möllerwerf en Vliegende Stoel.

Contact Koepelorganisaties

Vier koepelorganisaties behartigen de belangen van de Hengelose amateurkunstverenigingen, -initiatieven en amateur beeldend kunstenaars, te weten de Federatie van Hengelose Muziekverenigingen (opgericht in 1913), de Hengelose Korenkoepel, het platform Podiumkunsten (voor dans- en theatergroepen) en het platform voor Beeldend amateurkunstenaars. Daarnaast zet vereniging Popbelang zich in voor de regionale amateur en semiprofessionele popmuziek. De koepels vormen het eerste aanspreekpunt tussen de gemeente en de individuele verenigingen. Over het algemeen vindt er minstens één keer per jaar een gesprek plaats tussen de voorzitters van de koepels en de wethouder van Cultuur om elkaar op de hoogte te houden van zowel de verenigingsontwikkelingen, de stedelijke ontwikkelingen als die in het sociaal domein. Het volgende koepeloverleg staat gepland voor begin 2024.

Ondersteuning voor amateurkunst in Hengelo

De verenigingen maken gebruik van de mogelijkheden aan ondersteuning van zowel de gemeente als culturele kernvoorzieningen. In de achterliggende Corona-jaren is er vanuit de gemeente nauw contact geweest met de organisaties, om vinger aan de pols te houden en hulp te bieden waar mogelijk. In deze na-Corona-periode doen zich weer andere uitdagingen voor. In contacten met de verenigingen worden deze opgehaald en wordt zo mogelijk naar een oplossing gezocht.

Ondersteuning – organisatorisch

Sinds 2020 is er een cultuurmakelaar actief in Hengelo. Deze is als professional betrokken bij culturele initiatieven in de wijk, waarbij ze sinds dit jaar ook het amateurkunstveld betreft. Bovendien organiseert zij – in samenwerking met de cultuurmakelaars in Overijssel- activiteiten die gericht zijn op verenigingsondersteuning. Denk daarbij aan het versterken van het bestuurlijk kader en deskundigheidsbevordering.

Ondersteuning – financieel

De gemeentelijke regeling Basissubsidie Amateurkunst is ingericht om de verenigingen jaarlijks te ondersteunen in hun talentontwikkeling en hen ook te stimuleren om naar buiten te treden met concerten, optredens, exposities etc. Verenigingen die hier voor het eerst gebruik van willen maken, kunnen – indien ze aan de voorwaarden voldoen- toegelaten worden en vanaf dan een jaarlijkse subsidie ontvangen. Daarnaast zijn er gemeentelijke subsidieregelingen voor ondersteuning van extra culturele activiteiten of het huren van de stadhuishal voor concerten of exposities.

Om de (financiële) problemen in Corona-tijd de baas te blijven, heeft de gemeente zowel rijks- als gemeentelijke middelen ter beschikking gesteld in verschillende regelingen. Hierdoor heeft de gemeente het hele culturele veld – zowel professioneel als amateur- kunnen helpen. Periodiek hebben wij u geïnformeerd over de voortgang in de verschillende regelingen (zie bijvoorbeeld raadsbrief d.d. 31 oktober 2023 mbt “Inzet coronamiddelen cultuur 2023-2024”). Ook heeft een deel van het culturele veld gebruik gemaakt van het Hengelo’s Energiefonds voor Maatschappelijke Organisaties (HEMO).

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Ondersteuning - facilitair

De verschillende kernvoorzieningen hebben goede afspraken gemaakt met het amateurkunstveld, zodat bijvoorbeeld de zalen, oefenruimtes en techniek voor een gereduceerd tarief gehuurd kunnen worden. Dit gereduceerde tarief geldt ook voor de activiteiten binnen *CultuurwijsHengelo*, zoals schoolvoorstellingen en –projecten. De kernvoorzieningen dragen ook bij aan de promotie van amateurkunstactiviteiten in hun programma en/of website. Hengelo Promotie heeft ondertussen een deel van hun site ingericht om de digitale vindbaarheid van de verenigingen te verbeteren (zie ook raadsbrief d.d. 7 november 2023 mbt "Uitvoeren motie Vandaag te doen in ons Hengelo").

Samenwerking en kruisbestuiving

De grote verscheidenheid aan amateurkunstverenigingen en – initiatieven en de diverse culturele organisaties in de stad geeft een mooie dynamiek in programmering. In een aantal voorbeelden wordt geschetst wat er zoal in Hengelo aan samenwerking en kruisbestuiving plaats vindt:

CultuurwijsHengelo 2021-2024 en naschoolse cultuureducatie

In Hengelo werken de culturele instellingen, scholen voor po en (v)so, de gemeente en kennispartner Saxion APO samen onder de naam *CultuurwijsHengelo* om kunst, cultuur en erfgoed vast onderdeel te laten worden van het lesprogramma. Alle scholen voor po en (v)so nemen inmiddels deel aan het programma. Penvoerder Oyfo voert de contacten met het landelijk Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) en is spin in het web voor wat betreft de coördinatie van het totale programma. Zie ook www.cultuurwijshengelo.nl voor meer informatie.

Vertraagd door Corona krijgt de samenwerking met de verenigingen binnen *CultuurwijsHengelo* stukje bij beetje vorm- in eerste instantie op het gebied van muziek. Afgelopen jaren had een activiteit als de Instrumentenparade een plek in het Basisprogramma, muziekvereniging Armonia kon gemiddeld 15 groepen per schooljaar ontvangen. Op dit moment wordt er gewerkt aan een project waarbij de muziekverenigingen op school een workshop met concert komen geven als cultuurontmoeting aansluitend op onderschoolse cultuureducatie. Dit wordt in komende jaren verder uitgebreid.

Daarnaast is het Maestro-project van Armonia ook heel succesvol gebleken, de eerste groep met 60 kinderen heeft het traject van 6 introductielessen al doorlopen en zijn begonnen aan een jaar les bij Oyfo op hun gekozen instrument. Er wordt gewerkt aan een net zo succesvol vervolg met een nieuwe groep leerlingen. Hierbij wordt ook een koppeling met *CultuurwijsHengelo* gemaakt.

Succesvolle projecten – een paar voorbeelden

Een voorbeeld van succesvolle samenwerking tussen professionele cultuurorganisaties en het amateurkunstveld is het project "150 jaar Stork", dat in 2018 talloze voorstellingen heeft gedraaid. Deze samenwerking tussen de vier amateurkunstkoepels in 2018 heeft ook geresulteerd in de oprichting van de overkoepelende stichting Federatie Amateurkunst Hengelo, die gezamenlijke activiteiten organiseert zoals de tweejaarlijkse PROMS concerten met medewerking van verschillende orkesten, koren en solisten in samenwerking met Schouwburg Hengelo, de jaarlijkse Anjerfonds collecte door amateurkunstverenigingen (sinds kort omgedoopt naar collecte "Cultuur in Hengelo") en Raamkunst in het centrum van Hengelo. De organisatie van PROMS25 is alweer in volle gang. Jaarlijks organiseert stichting Amusing Hengelo het goedbezochte korenfestival in de binnenstad en Schouwburg Hengelo; hier doen ook de nodige Hengelose koren aan mee.

Oyfo heeft in 2021 een overeenkomst gesloten met de verenigingen over het gebruik van haar nieuwe Theaterzaal en training van gebruik van de geluidsapparatuur, zodat de verenigingen die zelf kunnen bedienen. Om in eerste instantie de muziekverenigingen meer zichtbaarheid te geven, heeft Oyfo tijdens de open dag van de Kunstenschool ook hen een plek gegeven om zich te presenteren.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Na Corona hebben de vier kernvoorzieningen samen met de koepels de organisatie van de Week van de Amateurkunst (WAK) opgepakt. Dit evenement plaatst de amateurkunst in Hengelo bij uitstek voor het voetlicht. De Schouwburg treedt hierin op als coördinator. Metropool ondersteunt de organisatie van Broedplaats Oogst, waar jonge makers / semi-professionals de kans krijgen zich verder te ontwikkelen. Bibliotheek Hengelo werkt samen met organisaties als Hengelo Leest, Schrijverscafé en Dichterscafé, geeft ruimte aan amateurkunstenaars om te exposeren en speelt een steeds grotere rol in de opgaven in het Sociaal Domein. Oyfo ziet kansen om zich –naast de vele lessen en cursussen- in te zetten voor de toekomst van de amateurkunst in Hengelo, samen met de koepelorganisaties en het amateurkunstenveld. Een aanvraag bij het FCP is hiervoor in voorbereiding. En in september heeft het succesvolle Hart van Zuid Festival plaats gevonden, een initiatief van de vier kernvoorzieningen en broedplaats Oogst ism Studio15, Möllerwerf en Skatelab.

Conclusie

Samenwerking tussen de kernvoorzieningen en amateurkunstverenigingen levert hele mooie, diverse activiteiten en resultaten op. Evenwel zijn er ook uitdagingen waar verenigingen voor staan, zoals het vinden van goede en vooral betaalbare optreedlocaties en repetitieruimtes, aanwas van nieuwe leden en vergrijzing, het vinden van bestuursleden en financiële uitdagingen in deze tijden van kostprijs-, huur- en energieprijstijgingen. In de reguliere ambtelijke gesprekken met de koepels en individuele verenigingen worden deze uitdagingen bespreekbaar gemaakt. Afhankelijk van de uitdagingen zullen we ook het gesprek met de kernvoorzieningen aangaan om te onderzoeken of zij iets kunnen betekenen in de versteviging hiervan. De amateurkunstverenigingen blijven zo een waardevol onderdeel van het culturele veld in Hengelo, die ook kunnen en willen bijdragen aan de ontwikkelingen in de stad.

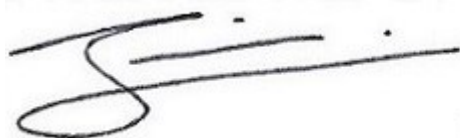
Het gesprek over de uitdagingen waar de verenigingen voor staan en hoe de kernvoorzieningen en gemeente daar bij kunnen helpen blijft een doorlopend proces. In de loop van 2024 zal er weer een peiling worden gehouden over de stand van zaken bij de verenigingen, als vervolg op de peilingen in Corona-tijd. Dit zal nog meer inzicht geven in de huidige stand van zaken. De uitkomsten hiervan zullen wij verwerken in de zomernota 2025.

Met vriendelijke groet,

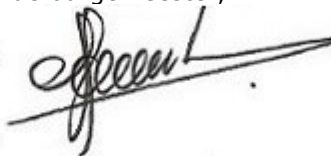
Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Motie Uitwerking relatie amateurverenigingen en kernvoorzieningen

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 29 september 2021,

Constaterende dat:

- De gemeente Hengelo vele culturele amateurverenigingen heeft;
- Deze amateurverenigingen door de bijdrage van vele vrijwilligers het cement van de samenleving zijn;
- Het amateurveld in deze nota meer status en positie heeft gekregen maar de uitwerking van de relatieverhouding tussen amateurverenigingen en kernvoorzieningen ontbreekt;
- Gemeente Hengelo het convenant cultuureducatie heeft getekend en hiervoor landelijke CmK-gelden ontvangt;
- Het aanbod cultuureducatie zowel door kernvoorzieningen als amateurverenigingen moet worden ingevuld.

Overwegende dat:

- De te versterken relatie tussen verenigingen, kernvoorzieningen en gemeente uitwerking verdient;
- De toegevoegde waarde (die zeker aanwezig zal zijn) voor de verenigingen van deze relatie uitgewerkt moet worden;
- Deze toegevoegde waarde van kernvoorzieningen en gemeente ten opzichte van de verenigingen zeker kan liggen op facilitair, organisatorisch en bestuurlijk en vakinhoudelijk gebied.

Verzoekt het college:

- De sterkere samenwerking tussen amateurverenigingen, kernvoorzieningen en gemeente nader uit te werken. Hierbij minimaal de genoemde punten uit de overwegingen te betrekken. De uitkomsten voor de bespreking van de kadernota in 2022 aan de raad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag

CDA Hengelo

ChristenUnie

SP

Bernadette Morskieft

Susanne van den Beukel

Gerard Vennegoor

PvdA Hengelo

VVD Hengelo

Marie-José Lutikholt

Jos Rikkerink

